Ροδούλα Παππά
Célia Chauffrey

μια φορά
κι έναν καιρό

ΕΝΑ ΚΑΟΥΒΙ

ΝΕΦΕΛΗ

Ένα κλουβί κίνησε να βρει πουλί.
Φραντς Κάφκα

Τυπώθηκε στην Ελλάδα με οικολογικά μελάνια
και βερνίκι νερού, σε χαρτί βιοδιασπώμενο,
με ουδέτερο pH, λευκασμένο χωρίς χλώριο,
με πιστοποίηση FSC.

RECYCLABLE NEUTRAL pH FSC SGS-COC-003753 STS 038 SQTS

Τυπογραφική διόρθωση: Αρετή Μπουκάλα
Στοιχειοθεσία-σελιδοποίηση: Περικλής Δουβίτσας

2014 Ροδούλα Παππά, Célia Chauffrey

μια φορά κι έναν καιρό

ΕΝΑ ΚΛΟΥΒΙ

Ροδούλα Παππά κείμενο
Célia Chauffrey εικονογράφηση

Ήταν μια φορά
κι έναν καιρό
ένα κλουβί.

Ένα κλουβί περίπου σαν όλα τ' άλλα κλουβιά. Δεν ήταν ούτε πολύ μεγάλο ούτε πολύ μικρό, είχε μια ταΐστρα για σπόρους, μια ποτίστρα για φρέσκο νερό, και στη μια του πλευρά κρεμόταν ένα κλαδάκι για κούνια.

Και φυσικά, γύρω τριγύρω είχε κάγκελα. Κι είχε και μια πόρτα, μια ούτε πολύ μικρή ούτε πολύ μεγάλη πόρτα, που έκλεινε καλά.

Ήταν ένα κλουβί σαν όλα τ' άλλα λοιπόν, με μια διαφορά: μέσα του δεν ζούσε ούτε καναρίνι ούτε καρδερίνα ούτε παπαγαλάκι ούτε άλλο κανένα πουλί. Ήταν ένα κλουβί άδειο και, γι' αυτό, πολύ δυστυχισμένο.

«Συμφορά μου», σκεφτόταν. «Ένα άδειο κλουβί είναι ένα κλουβί που έχει χάσει όλη του την... κλουβοσύνη! Ένα άδειο κλουβί πώς να 'ναι ο εαυτός του; Πώς να 'ναι ευτυχισμένο;»

Και, μια μέρα, αποφάσισε να πάει να βρει την τύχη του.

Δρόμο πήρε, δρόμο άφησε...

Το πρώτο πουλί που συνάντησε ήταν ένα χελιδόνι που έχτιζε τη φωλιά του.
Το κλουβί ενθουσιάστηκε. Πλησίασε το χελιδόνι και, όλο προσμονή, του είπε:

«Γεια σου, πουλί! Είμαι κλουβί, ένα αδειανό κλουβάκι,
ολόγυρα έχω κάγκελα, στη μέση ένα πορτάκι.
Όμορφο είσαι πολύ! Θέλεις να γνωριστούμε;
Θέλεις να μείνεις μέσα μου; Θέλεις μαζί να ζούμε;

Θ' ανοίξω το πορτάκι εγώ σ' εμένα να πετάξεις
κι έπειτα θα 'ναι πια κλειστό, κι έπειτα θα ξεχάσεις
στη φύση πώς είναι να ζεις, ψηλά να φτερουγίζεις,
μόνο σου να χτίζεις φωλιές, τον κόσμο να γυρίζεις.

Θα 'σαι τόσο χαρούμενο! Γιατί δεν θα πεινάς,
θα έχεις δροσερό νερό, σπόρους φρέσκους να φας.
Δεν πρέπει πια για τίποτα εσύ ν' ανησυχείς,

πριν το σκεφτείς θα σου 'χω εγώ ό,τι επιθυμείς.
Είν' ευκαιρία, άκου με, γιατί καθυστερείς;
Θα κάθεσαι στα πούπουλα, θα είσαι ασφαλής!
Τι λες;»

Το χελιδόνι τακτοποιούσε προσεκτικά ένα κλαδάκι κι έναν σβόλο λάσπη στην καινούργια του φωλιά.

Τελικά είπε:

«Είσαι πολύ ευγενικό, κλουβί.
Μα, ξέρεις τι;
Να φτιάξεις μια φωλιά
θέλει δουλειά πολλή,
αλλά
σε τούτη τη ζωή
εγώ δυο πράγματα λατρεύω:
φωλιές να χτίζω
και
(σαν μπαίνει το φθινόπωρο,
σαν φτάνει η άνοιξη)
να ταξιδεύω.

Αν θες τη γνώμη μου, δεν υπάρχει τίποτα καλύτερο απ' το να χτίζεις φωλιές και να γυρίζεις τον κόσμο.

Ρώτα καλύτερα το σπουργίτι. Εκείνο πάντα ψάχνει για σπίτι».

Χωρίς να χάσει χρόνο, το κλουβί που αναζητούσε πουλί πήγε στο σπουργίτι.

Το σπουργίτι άκουσε προσεκτικά τα λόγια του κλουβιού, σκέφτηκε λιγάκι, τσιμπολόγησε άλλο ένα ψίχουλο απ' το χώμα και είπε:

«Η πρότασή σου είναι καλή,
μα δεν χρειάζομαι κλουβί.
Μένω το καλοκαίρι όπου βρω
και τον χειμώνα, είμαι τυχερό,
τα χελιδόνια φεύγουνε
κι αφήνουνε φωλιές καλοχτισμένες.
Κι έχω στομάχι βολικό,
πάντοτε βρίσκω φαγητό.
Δεν έχω πρόθεση
όσο ζω
να νοικοκυρευτώ.
Αυτά είναι γι' άλλους.

Δεν ρωτάς καλύτερα το αηδόνι; Επειδή τραγουδάει καλά, έχει τόσο μεγάλη ιδέα για τον εαυτό του, που σίγουρα θα του αρέσει να τα βρίσκει όλα έτοιμα».

Το κλουβί που αναζητούσε πουλί πήγε, λοιπόν,
μια και δυο στο αηδόνι, που εκείνη την ώρα έκανε την
πρωινή του μουσική εξάσκηση.

Μόλις άκουσε την πρόταση του κλουβιού, το αηδόνι απάντησε χωρίς δεύτερη σκέψη: «Να μου λείπει!». Και τίναξε αυτάρεσκα τα μικρά καφετιά φτερά του.

«Μπορώ εγώ να εμπνευστώ
μέσα σε μισό μέτρο κυβικό;
Η τέχνη θέλει ελεύθερη ζωή!
Γίνεται οίστρος μέσα σε κλουβί;
Τα κάγκελα θα μου κατσιάσουν τη φωνή!
Δεν ξέρεις ούτε συ τι λες:
τα σίδερα της φυλακής
δεν είναι για τραγουδιστές!

Ούτε που να το συζητάς! Καλύτερα να ρωτήσεις το παγόνι. Επειδή έχει μεγάλη ουρά, νομίζει ότι πρέπει όλοι να το υπηρετούν».

Και το κλουβί που αναζητούσε πουλί πήρε τον δρόμο για το παγόνι.

Καθ' οδόν προς το παγόνι, το κλουβί που αναζητούσε πουλί συνάντησε στην αυλή ενός σπιτιού μια πάπια...

... μα ποια πάπια;
Μια πάπια με τσουράπια
και μουσταρδί παλτό,
που τρώει βύσσινο γλυκό
και στην ουρά της λιάζεται μια κάμπια.

Η πάπια αυτή, εκτός από τσουράπια και μια κάμπια, είχε και μισή ντουζίνα παπιά, που έτρεχαν τριγύρω της κι έκαναν απίστευτο σαματά.

Όταν το κλουβί είδε την πάπια με τα τσουράπια, την κάμπια και τα παπιά (κι άκουσε τον σαματά), κατάλαβε ότι, όσο και να 'θελε, δεν θα ήταν δυνατόν να τους χωρέσει όλους. Εξάλλου, το προβλημάτιζε κάπως και το γεγονός ότι μια πάπια σπιτική δεν πολυπετάει, και άρα – είναι στ' αλήθεια πουλί;

Π' αυτούς τους λόγους, το κλουβί χαιρέτησε ευγενικά την πάπια με τα τσουράπια, την κάμπια και τα παπιά, και συνέχισε τον δρόμο του για να συναντήσει το παγόνι.

«Αποκλείεται!» απάντησε κοφτά το παγόνι, πριν ακόμη
το κλουβί πει τις τελευταίες του λέξεις. Κι άνοιξε τη μεγαλόπρεπη ουρά του.

«Για ποιον με πέρασες, μου λες;
Τέτοια ουρά αυτοκρατορική
μπορεί να ζει κλεισμένη σε κλουβί;
Έχω εγώ μιλιούνια θαυμαστές
που είναι γενναιόδωροι πολύ!
Μου φέρνουν πάντα το καλύτερο φαΐ,
αρκεί να τους καταδεχτώ
και να 'χω την ουρά μου ανοιχτή.

Δεν ρωτάς καλύτερα την κουκουβάγια; Είναι γριά και κουφή και δεν βλέπει πια και τόσο καλά. Σίγουρα θα θέλει να τη φροντίζουν».

Το κλουβί βρήκε τη γρια-κουκουβάγια στο δάσος να ξεκουράζεται πάνω σ' ένα κλαδί. Ήταν καθισμένη στο ένα της πόδι, με τα μάτια κλειστά.

«Καλησπέρα», φώναξε το κλουβί για να το ακούσει η γέρικη κουκουβάγια.

«Καλησπέρα», το χαιρέτησε κι εκείνη με βραχνή, πολύ βραχνή φωνή· κι άνοιξε το ένα της μάτι.

«Είμαι κλουβί», είπε όσο μπορούσε πιο δυνατά το κλουβί που αναζητούσε πουλί. Και στην πρόταση που είχε κάνει σ' όλα τα άλλα πουλιά, πρόσθεσε:

«Κι αν έχεις πίεση, νεφρά,
ζαχαροδιαβήτη,
θα σου φωνάζω εγώ γιατρό
να έρχεται στο σπίτι!

Τι λες;»

Το κλουβί περίμενε με αγωνία την απάντηση της κουκουβάγιας. Εκείνη το κοιτούσε σιωπηλή.

«Καλοσύνη σου, κλουβί», απάντησε τελικά.

«Η πρόταση θα 'ταν καλή,
πολύ καλή,
αν ήμουν άνθρωπος.
Μα εγώ
είμαι πουλί!

Το βλέπεις τούτο το κλαδί εδώ
που κάθομαι; Αυτό κι εγώ
γεράσαμε μαζί. Ολόκληρη ζωή
εδώ την πέρασα. Φαΐ
μόνη μου βρίσκω και νερό
απ' την πηγή που κελαρύζει. Να πετώ
όπου μ' αρέσει έχω μάθει.
Άσπρισα πια, πολλά έχω πάθει,
δεν βλέπω, δεν ακούω.
Μ' αρέσει όμως να τριγυρνώ
εκεί
κι εδώ,
κι ας μην μπορώ
μ' ακρίβεια να πω
πού θα προσγειωθώ
(κάνουνε τα φτερά
του κεφαλιού τους).

»Να σου πω όμως και κάτι άλλο. Όσα πουλιά κι αν
ρωτήσεις, ούτε ένα δεν θα βρεις που να θέλει να ζήσει
σε κλουβί. Όλα τους προτιμούν να είναι ελεύθερα,
κι ας ανησυχούν πότε πότε αν θα 'χουνε να φάνε
και να πιουν, κι ας τρέμουν κάποιες φορές μην είναι
ο χειμώνας βαρύς κι ο καλοκαιρινός ήλιος αλύπητος.

Καλύτερα μια ώρα στο γέρικο κλαδί
παρά σαράντα χρόνια κλεισμένη σε κλουβί!»

Το κλουβί ήταν απαρηγόρητο. «Μα όλα τα κλουβιά του κόσμου είναι γεμάτα πουλιά», διαμαρτυρήθηκε συγκρατώντας με κόπο τα δάκρυά του.

«Δεν έχεις άδικο», είπε η κουκουβάγια κι ανοιγόκλεισε το ένα από τα μεγάλα κίτρινα μάτια της. «Κανένα πουλί όμως δεν είναι εκεί γιατί θέλει. Είναι όλα τους φυλακισμένα», είπε σοβαρά. Και πρόσθεσε: «... και δυστυχισμένα».

«Δεν σε πιστεύω», φώναξε πεισματωμένο το κλουβί που αναζητούσε πουλί, με τα δάκρυα πια να κυλούν ποτάμι στα κλουβίσια του μάγουλα. «Δεν σε πιστεύω! Τα πουλιά χαίρονται που είναι στα κλουβιά, γι' αυτό πετούν πέρα-δώθε και τραγουδούν όλη μέρα!»

«Πετούν πέρα-δώθε και τραγουδούν όλη μέρα για να ξεχάσουν τη βαθιά τους θλίψη», είπε η γρια-κουκουβάγια, που κοιτούσε τώρα το κλουβί με μάτια ορθάνοιχτα κι αστραφτερά. «Πίστεψέ με, κάτι ξέρω. Κυνηγούσα ζουμερούς αρουραίους πολύ πριν εσύ βγεις απ' τ' αυγό».

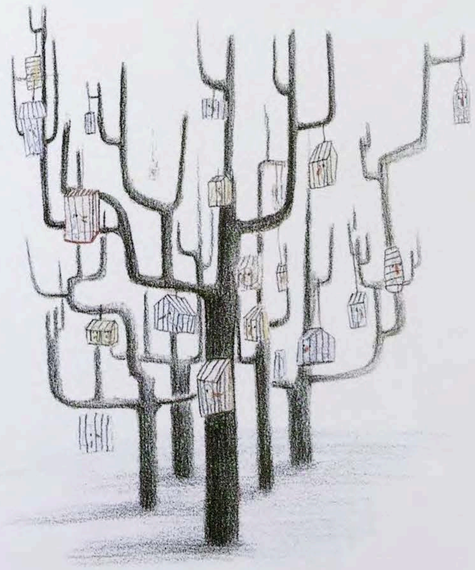

Είχε αρχίσει να νυχτώνει. Το κλουβί που αναζητούσε πουλί αποφάσισε να πάρει τον δρόμο του γυρισμού. Ήταν απελπισμένο.

Δεν πρόλαβε ν' απομακρυνθεί και πολύ, όταν άκουσε πίσω του μια φωνή:

«Ε, κλουβί!»

Ήταν η γρια-κουκουβάγια.

«Θα σου δώσω μια συμβουλή, γιατί σε συμπάθησα. Στο κάτω κάτω δεν φταις εσύ που είσαι κλουβί. Άκου λοιπόν...»

Το κλουβί, μην ξέροντας τι άλλο να κάνει, αποφάσισε ν' ακολουθήσει τη συμβουλή της κουκουβάγιας.

Την επόμενη μέρα κιόλας έβγαλε θλιμμένο την πόρτα του και την πέταξε μακριά, πολύ μακριά, εκεί που κανείς δεν θα την έβρισκε πια. Πήρε μετά φρέσκους σπόρους και καθαρό νερό, πήγε στην άκρη του δάσους και περίμενε. Ήταν τέλος καλοκαιριού.

Οι μέρες περνούσαν. Κάθε μέρα το κλουβί είχε φρέσκους σπόρους και καθαρό νερό. Μάταια όμως.

«Τιριτιτί και φιρουλό και φιρουλί!
Πουλιά, κοιτάξτε ένα παράξενο κλουβί
σπόρους γεμάτο, πόρτα πουθενά!
Μα ένα κλουβί είναι κλουβί και
– μακριά!»

Τα πουλιά πετούσαν ολόγυρά του, χοροπηδούσαν από κλαδί σε κλαδί, τσιμπολογούσαν σπόρους και ζωύφια παραδίπλα του, μα κανένα δεν το πλησίαζε. Εκείνο όμως συνέχιζε να έχει κάθε μέρα στην ταΐστρα του φρέσκους σπόρους και στην ποτίστρα του καθαρό νερό. Και να περιμένει...

Το καλοκαίρι τελείωσε. Μπήκε το φθινόπωρο,
και με τη σειρά του ο χειμώνας. Τα δέντρα έχασαν
τα φύλλα τους κι η γη καλύφθηκε με λαμπερό χιόνι.

Τα πουλιά της γύρω περιοχής, που δεν έβρισκαν πια τροφή,
ανακάλυψαν ότι στην άκρη του δάσους ήταν ένα κλουβί αλλιώτικο από
τ' άλλα – ένα κλουβί που δεν είχε πόρτα, αλλά είχε πάντα σπόρους να φάνε.

Το νέο μαθεύτηκε γρήγορα· κι από παντού ολόγυρα έφταναν κάθε μέρα
πεινασμένα πουλιά, ενθουσιασμένα μ' αυτό το αλλόκοτο κλουβί.

Κι όταν τα χιόνια έλιωσαν κι ήρθε η άνοιξη, και μετά με τη σειρά του το καλοκαίρι
κι ο ήλιος έκαιγε αλύπητα, τα πουλιά έρχονταν και πάλι στο κλουβί, που είχε πάντα
φρέσκο δροσερό νερό, κάτω από μια μεγάλη βελανιδιά.

«Τιριτιτί και φιρουλί και φιρουλό,
εδώ έχει πάντα ολοκάθαρο νερό.
(Τι ωραία κάγκελα, τι διακοσμητικά!)
Και δεν υπάρχει πιο παχιά, πιο υπέροχη,
πιο δροσερή σκιά!»

Το κλουβί, που δεν αναζητούσε πια πουλί, ήταν τώρα χαρούμενο.

«Γεια σας, πουλιά! Είμαι κλουβί,
ένα αδειανό κλουβάκι,
ολόγυρα έχω κάγκελα,
μα πουθενά πορτάκι.

Ψηλά που φτερουγίζετε!
Ωραία που πετάτε!
Να είστε καλοτάξιδα,
τον κόσμο να γυρνάτε…»

Ήταν το μοναδικό κλουβί στον κόσμο που είχε όχι ένα, όχι δύο, αλλά πολλά, πάρα πολλά πουλιά, που πετούσαν μέσα και τριγύρω του – ελεύθερα!

Μπορεί βέβαια να ρωτήσετε: μα ένα κλουβί που δεν έχει πόρτα είναι άραγε κλουβί; Σας αφήνω να το σκεφτείτε.

Ήταν μια φορά κι έναν καιρό
ένα κλουβί. Ένα κλουβί σαν
όλα τ' άλλα κλουβιά, με μια διαφορά:
μέσα του δεν ζούσε ούτε καναρίνι ούτε καρδερίνα ούτε
παπαγαλάκι, ούτε άλλο κανένα πουλί. Ήταν ένα κλουβί άδειο…

«Συμφορά μου», σκεφτόταν. «Ένα άδειο κλουβί είναι ένα κλουβί
που έχει χάσει όλη του την… κλουβοσύνη! Ένα άδειο κλουβί
πώς να 'ναι ο εαυτός του; Πώς να 'ναι ευτυχισμένο;»

Και, μια μέρα, αποφάσισε να πάει να βρει την τύχη του…

Τυπώθηκε στην Ελλάδα με οικολογικά μελάνια
και βερνίκι νερού, σε χαρτί βιοδιασπώμενο,
με ουδέτερο pH, λευκασμένο χωρίς χλώριο,
με πιστοποίηση FSC.

RECYCLABLE NEUTRAL pH FSC SGS-COC-003753 SWISS TESTING STS 038 SQTS ilac-MRA